

Tartu Ülikool
Sotsiaalteaduste valdkond
Haridusteaduste instituut
Humanitaar- ja sotsiaalsainete õpetamine põhikoolis 2007/2008 õppekava

Kadri Põder
TARTUMAA ÕPETAJATE ARVAMUSED DRAAMAMEETODITE KOHTA
PÕHIKOOI INGLISE KEELE KUI VÕÕRKEELE TUNNIS

bakalaureusetõõ

Juhendaja: Tiia Krass (MA)
Kaasjuhendaja: Ivika Hein (MA)

Läbiv pealkiri: Draamameetodite kasutamine inglise keele kui võõrkeele õpetamisel

KAITSMISELE LUBATUD

Juhendaja: Tiia Krass (MA)

í .í í í í í í í

(allkiri ja kuupäev)

Kaasjuhendaja: Ivika Hein (MA)

í .í í í í í í í

(allkiri ja kuupäev)

Kaitsmiskomisjoni esimees: Hasso Kukemelk (knd)

í .í í í í í í í .

(allkiri ja kuupäev)

Tartu 2016

Resümee

Draamameetodite kasutamisel keeleõppes on väga oluline roll. Draama rakendamine võõrkeeleeõppes aitab arendada keelelisi osaoskuseid, suurendab õpilaste õpimotivatsiooni ning pakub mitmekülgseid tegevusi. Bakalaureusetöö eesmärgiks oli uurida õpetajate arvamusi draamameetodite vajalikkuse, tähtsuse ja kasutamissageduse kohta põhikooli inglise keele tundides ning draamapedagoogika õpetamise olulisuse kohta praegustele ja tulevastele õpetajatele. Uurimus Tartumaa inglise keele õpetajate hulgas näitas, et draamameetodite kasutamine põhikooli inglise keele õpetamisel on suhteliselt vähe levinud. Samas suhtuvad õpetajad draamameetodite kasutamisse positiivselt. Lisaks leiti, et põhikooli inglise keele õpetajad peavad inglise keele tunnis draamameetodite kasutamist oluliseks ning draamameetodite õpetamist nii tulevastele kui ka praegustele inglise keele õpetajatele vajalikuks.

Märksõnad: draama, draamameetodid, inglise keel, keeleõpe

Abstract

Using Drama Methods In Teaching English as a Foreign Language

Drama methods have a very important role in language learning. Using drama in a foreign language classroom helps develop language skills, increases students' motivation for learning and offers diverse activities. The aim of the thesis was to investigate teachers' opinion about the necessity of drama techniques, their importance and frequency in primary school English lessons and about the importance of teaching drama pedagogy to current and future teachers. The results of this study among the English teachers of Tartu county showed that the use of drama techniques in English lessons is relatively uncommon. However, primary school English teachers find drama methods in English lessons very important. Teachers show a positive attitude towards using drama methods. The results showed that primary school English teachers find it important that drama methods are taught to current and future English teachers.

Keywords: drama, drama methods, English language learning

Sisukord

SISSEJUHATUS.....	4
<i>Töös esinevate mõistete selgitus</i>	5
<i>Draamaõpetuse protsess</i>	11
<i>Draamaõpetus inglise keele kui võõrkeele tunnis.....</i>	12
<i>Draamaõpetus põhikoolis.....</i>	15
<i>Uurimuse eesmärgid ja uurimisküsimused.....</i>	16
METOODIKA.....	17
<i>Valim</i>	17
<i>Andmekogumismeetod.....</i>	18
<i>Uurimisprotsess</i>	19
TULEMUSED.....	19
ARUTELU	26
TÄNUSÕNAD	30
AUTORSUSE KINNITUS	30
KASUTATUD KIRJANDUS	31
Lisa 1. Ankeet	

SISSEJUHATUS

Draamameetodite rakendamisel keeleõppes ei ole tegemist uue kontseptsiooniga, vaid draama on omanud väikest, kuid püsivat osakaalu keeleõppes nii Suurbritannias, Ameerika Ühendriikides kui ka teistes maades alates 1970ndatest aastatest. Kuigi draamat on kasutatud keelte õppimisel pikka aega, ei ole teatris nähtavad tehnikad ja mängud võõrkeelte õppimisel seni piisavalt rakendust leidnud (Dodson, 2000). Varases keeleõppes on draama väga kasulik meetod keeleoskuse edendamiseks. Põhjusteks, miks draamategevusi väga sagedasti tundi ei kaasata, võib olla hirm draamaga kaasneva lisatöö ees või õpetaja ebapiisav praktiline kogemus draama valdkonnas (Zuralski, 2003). Hea inglise keele õpetamine ei seisne mitte üksnes selles, mida õpetatakse, vaid kuidas õpetatakse. Draama on üks lähenemisviis, mis pakub palju erinevaid võimalusi inglise keele lugemis-, kirjutamis-, kuulamis- ja kõnelemisoskuse arendamiseks (Clipson-Boyles, 2012).

Draamat kui mõistet ei seostata pikemat aega enam üksnes teatri ja dramaatikaga. Kitsamas tähenduses vaadeldakse draama definitsiooni teatri, lavalise tegevuse või laval kujutatud dramaturgia kaudu, ent võib tõdeda, et 20. sajand on tulenevalt meedia hüppelisest arengust draama tähendust ja kasutamist märkimisväärselt avardanud (Nielsen, 2010). Maailmas on üha enam populaarsust võitmas draamapedagoogikale toetuv õppimine, kirjutab Põdra (2010, viidatud Pullerits, 2004). Draamaõppe kasutamine hariduses on saanud alguse Suurbritanniast, kust see hakkas levima ka teistesse Euroopa riikidesse ja Ameerika Ühendriikidesse. Draamaõpet kasutatakse käesoleval ajal paljudes Euroopa riikides, sealhulgas ka Eestis (Kaeramaa, 2012).

Käesoleva töö autor on arvamusel, et Eestis tuntakse draamapedagoogikat ja selle võimalusi vähe. Maailmas on draama õpetamine pedagoogilises praktikas järjest enam levimas nii iseseisva vormi kui ka eraldiseisva õppeainena. Ent draamaõpetus on Eesti haridussüsteemis seni juhuslikku kasutamist leidnud (Tiits, 2013). Samuti ei ole draamameetodite kasutamine võõrkeele tundides piisavalt levinud, kuigi teoreetikute (Zuralski, 2003 ja Zoyud, 2010) arvates on tegemist väga efektiivse õppetöö vormiga. Eestis on draamaõpetust põhikoolis vähe uuritud. Draamaõppega seotud teemasid on käsitlenud teiste hulgas Hein (2003), Ilves (2010), Nielsen (2010), Porgand (2011), Kaeramaa (2012) ja

Tiits (2013). Autori andmetel ei ole õpetajate endi arvamust draamameetodite kasutamise suhtes Eestis uuritud, kuigi üha enam tuuakse välja, kui võrd oluline on klassiruumis draamameetodite kasutamine. Seega on uurimistöö teema aktuaalne ja selline uurimus oluline. Tänapäeva õpilaskonda silmas pidades ei piisa õpetamisel enam õpikust ja töövihikust, õpetaja peab olema suuteline pakkuma igale õpilasele tema arengutasemest ja vajadustest lähtuvat õpet. Draamameetodite kasutamine pakuks hea võimaluse erineva võimekusega õpilaste igakülgselt arendamiseks.

Käesoleva bakalaureusetöö eesmärkideks on uurida õpetajate arvamust draamameetodite vajalikkuse, tähtsuse ja kasutamissageduse kohta põhikooli inglise keele tundides ning draamapedagoogika õpetamise olulisuse kohta praegustele ja tulevastele õpetajatele.

Töös esinevate mõistete selgitus

Selles töös osas selgitatakse ja avatakse töös esinevaid mõisteid

Draama. Nielsen (2010) defineerib Owens ja Barberi abil draamat kui teatrit ja tegutsemisviisi, mis loob võitluse tähenduse saavutamiseks. Antud tähendus saavutatakse teesklemise teel, nagu oleks midagi juhtumas või juba juhtunud. Tuues paralleele võitlustega esineb ka draamas riske, väljakutseid, tagasilööke ja võitu. Võitlusele on iseloomulik tegutsemise kollektiivsus ning mängulisus. Koolis võimaldab draama kasutamine õpetajal luua visuaalse konteksti, mille kaudu saavad õpilased õppida. Draamameetodite kasutamine aitab teha osalejatega kvaliteetset tööd. Draamat võib vaadelda kui kvaliteetõpet, kuna selle eesmärgiks on arendada inimese terviklikkust (Nielsen, 2010).

Briti kunstinõukogu (*The British Arts Council*) on defineerinud draamat kui harivat kogemust, mida seostatakse kolme järgmise tegevusega: esitluse loomine, esitlemine ja esitlusele vastamine. Esitluse loomine pärineb varasest lapsepõlvest, kui lapsed hakkavad improviseerima lugusid ja mõtlema välja reeglitega mängu. Esitlemist võib koolikontekstis näha ka struktureeritud mängus. Draamat loetakse pigem protsessiks kui valmistooteks. (Zuralski, 2003). Ka Nielsen, Hein & Owens (2012) rõhutavad draama kaudu õppimisel eelkõige protsessi, mida peavad draamameetodi oluliseks keskpunktiks.

Draamatehnikaid nimetatakse ka *draamameetoditeks*, *-võteteks* või *töötavadeks*.

Paljud teoreetikud ja praktikud on püüdnud draamameetodeid erinevalt klassifitseerida. Draamatehnikaid on väga palju, sest loominguliselt lähenedes saab neid kõiki edasi arendada, omavahel siduda ja muuta (Hein, 2014). Näiteks Neelands & Goode (2000) jaotavad keele õppimist silmas pidades draamameetodid nelja erinevasse gruppi, mis on järgnevalt välja toodud:

- konteksti täiendav tegevus ó tegevused, mis lisavad informatsiooni või täiendavad stseeni;
- jutustav tegevus ó tegevused, mis rõhutavad tegevuse loogilist järgnevust;
- poeetiline tegevus ó tegevused, mis rõhutavad või loovad sümboolsust keele ja flectide abil;
- peegeldav tegevus ó tegevused, mis rõhutavad varjatud mõtteid või aitavad näha draamat uues kontekstis.

Töö autor on töös edaspidi lähtunud sellest jaotusest, sest on arvamisel, et sellise jaotuse järgi on draamameetodid paremini defineeritavad. Toetudes Porgandile (2011) pole selle klassifikatsiooni eesmärgiks olla hierarhiline ega järjestikuline. Antud jaotus muudab meetodid paremini hallatavaks.

Draamaõpetus (drama in education ehk *DIE*) põhineb eelkõige endasse uskuva tervikliku inimese ideaalil. Draamaõpetuse eesmärkideks on: vaatlusvõime suurendamine, esteetiliste väärtuste edendamine, loovuse ja analüüsivõime suurendamine, väljendusviisi arendamine, lisaks õpetab draama fantaasiat kasutama, koostööd tegema ning füüsiliselt lõdvestuma. Samuti aitab draama igapäevast käitumist paremini mõista, keha ja vaimu paremini tunnetada ja arendada, suurendada näitemängu oskust, mis omakorda aitab lastel õppida paremini tundma iseennast, ümbritsevat maailma ning teatriloomise põhimõtteid (Paikuse huvikooli õppekava, 2007).

Draamapedagoogika kui haridusala tunnustamine sai alguse Suurbritannias pedagoogi ja draamapedagoogika teoreetiku Peter Slade'i tegevusest ja tema lapsekesksest hariduskontseptsioonist. Draamapedagoogikat kasutati Suurbritannias algul põhiliselt keeleõppes. Pedagoogikas võeti laiemalt kasutusele mõiste draamaõpetus (*drama in education*) (Hein, 2014). Porgandi (2011, viidatud Basom, 2005) sõnul kasutab draamapedagoogika õpetamisel draamameetodeid, mis soodustavad õpilaste füüsilist, sotsiaalset, emotsionaalset ja kognitiivset arengut. Selleks, et rikastada õppimisest saadavat elamust kasutatakse teatrielemente.

Protsessdraama. Üheks keele õppimise viisiks on kasutada protsessdraamat, mille puhul õpilased töötavad gruppides ning lahendavad ja diskuteerivad mitmesuguste probleemide ja võimalike lahenduste üle. Protsessdraamat teatakse kui hariduslikku draamat, mis hakkas levima 1970ndatel aastatel. Protsessdraama kasutamist eelistatakse keeleõppes, kuna see põhineb eeldusel, et draama on üles ehitatud ideedele, läbirääkimistele ja osalejate reaktsioonidele, et tagada õpilaste sotsiaalne, intellektuaalne ja lingvistiline areng. Samuti on protsessdraama eesmärgiks probleemide lahendamine ja kõrgema mõtlemistaseme tagamine (Reed & Seong, 2013). Protsessdraama vormi saab õpetaja kohandada vastavalt vajadustele ning kasutada antud meetodit näiteks keeletundides (Nielsen et al., 2012).

Foorumteater on Brasiilia draamapedagoogi August Boali poolt välja töötatud draamatehnika, kus publikule mängitakse kurvalt lõppev stseen, mis kujutab enamasti mingit sotsiaalset ebaõiglust. Seejärel mängitakse stseen uuesti, andes publikule võimaluse teha ettepanekuid, mida ebaõiglaselt koheldu saaks teisiti teha (Hein, 2014). Foorumteatrit käsitletakse hea meetodina, mille abil saab uurida halbu ja häid käitumisharjumusi, inimeste tegutsemise põhjuseid, samuti lahendusi probleemidele nagu sõltuvused, koolikiusamine ning suhtlemisprobleemid (Nielsen et al., 2012).

Miim ja pantomiim. Antud meetodis osutatakse tähelepanu peamiselt kehalisele väljenduskunstile. Ilma keelt kasutamata on õpilasel võimalus demonstreerida objekte või olukordi kehaliste liigutuste abil teistele õpilastele. Pantomiimi kasutamine on eeliseks neile õpilastele, kes pelgavad võõrkeelt rääkida teiste osalejate juuresolekul. Seega annab antud meetodika kasutamine eelkõige õpilastele võimaluse saada üle hirmust võõrkeele kasutamise ees, samuti suurendab see esinemisjulgust ja tõstab enesekindlust teiste õpilaste ees esinemiseks (Dodson, 2000). Miimika julgustab õpilasi pöörama rohkem tähelepanu suhtlemises esinevatele detailidele (Clipson-Boyles, 2012). Miimika kasutamine võõrkeele õppimisel soodustab õpilaste kujutlusvõime ja tähelepanuvõime arendamist. Miimika on üks kõige kasulikumaid võõrkeele praktiseerimise meetodeid. Selle meetodi kasutamise eelis seisneb selles, et keelt ei ole vaja kasutada, vaid miimika ise toimib vahenduslülina, mille abil genereeritakse keelekasutust enne tegevust, tegevuse ajal ning pärast tegevust (Zyoud, 2010).

Rollimäng. Üheks draamameetodiks on rollimängud, näiteks dramaatilised rollimängud, lugude dramatiseerimine ja sotsiodraama, seminari stiilis esitlused, debadid ja intervjuud. Rollimängu eesmärgiks on kajastada erinevaid asjaolusid komplekses

sotsioloogilises situatsioonis õ osalejatele antakse roll, mida nad peavad etendama kindla stsenaariumi järgi. Rollimängude kasutamine valmistab õpilasi ette tulevikus erinevates sotsioloogilistes ja kultuurilistes situatsioonides tõhusalt suhtlema. Rollimängude abil saavad õpilased kogeda erinevates situatsioonides käitumist ja sellise sõnavara kasutamist, mis valmistab neid ette väljaspool klassiruumi mitmesuguste situatsioonidega paremini toime tulema. Rollimängude kasutamise puhul on oluline arvestada õpilaste keelekasutuse tasemega (Zyoud, 2010). Rollimängude kasutamine annab võimaluse suurendada õpilaste kujutlusvõimet, rolli süvenemise oskust, ümberkehastamise oskust, oskust näha kõrvalt teise rolli motiive, käitumist ja suhteid (Clipson-Boyles, 2012).

Aegluubis liikumine on tehnika, mis võimaldab pöörata tähelepanu ja märgata füüsilise tegevuse kõiki etappe ning liikuva keha väljendusrikkust. Antud tegevus aitab tegelaskuju paremini mõista. Üks osa grupist liigub aegluubis ja teine osa vaatlleb ning analüüsib tegevust. Stseeni võib ka salvestada, et hiljem koos arutleda väljendatud tunnete ning nende loetavuse üle (Hein, 2014).

Inimskulptuur (inglise keeles *tableau*) on tehnika, mida saab kasutada nii üksi kui ka suures rühmas. *Tableau* ideeks on kasutada oma keha mingi teema kujutamiseks. Võetakse poos ja tardutakse sellesse, nii et tekiks inimskulptuur. See tehnika aitab tabada või edastada tähendust ja avastada kehakeele võimalusi ilma sõnade ning liigutusteta toime tulla (Hein, 2014). Clipson-Boyles (2012) arvates on tegemist ülimalt kasuliku meetodiga, kus õpilased peavad hakkama saama määratud ajapiiranguga ning tihedalt struktureeritud nõuetega, ent see pakub neile suures ulatuses võimalusi arendada oma ideid.

Helimaastik (inglise keeles *soundscape*) – *Drama Resource*'i kodulehekülje (*Drama techniques: soundscape, s.a.*) järgi on draama strateegia, mille puhul juht või üks grupi liige tegutseb dirigendina, samal ajal kui ülejäänud grupp on "orkester". Kasutades oma häält (vajadusel ka keha) maalib grupp konkreetsest teemast või meeleolust helimaastiku.

Rituaal. Rituaalis luuakse ja korratakse mingile grupile või isikule omaseid tegevusi, fleste ja visuaalseid väljendusi (Owens & Barber, 2014). Rituaalis on olulisel kohal osalemine, avatus ja läbielamine. (Semil & Wysinska, 1996).

Kirjutamine rollis (inglise keeles *writing in role*) õ tuginedes Porgandi (2011, viidatud Schneider, Crumpler, Roger, 2006) selgitusele, kirjutab õpilane mingit rolli kehastades kas päevikut või kirja lähtuvalt antud tegelaskujust. Paberile mõtteid kirjutades tuleb süveneda

oma karakterisse, et tekiks tunne, nagu oleks tegelaskuju need laused kirjutanud. See meetod õpetab tolerantust ja oskust kaaslastega arvestada, sest rollis kirjutamine võimaldab end asetada väljamõeldud tegelaskuju asemele ning arutleda, miks konkreetne tegelane käitus mingis olukorras nii, nagu ta käitus. See annab oskuse rakendada uusi teadmisi ka hiljem reaalses elus.

Kuum tool. Harjutuse škuum toolõ käigus pannakse õpilane istuma toolile, mida nimetatakse škuumaks tooliksõ. Seejärel hakkavad teised osalejad õpilast küsitlema. Toolile pandud õpilane hakkab kehastama teatud tegelaskuju, kelle kohta kaasõpilased püüavad rohkem teada saada (Cowley, 2007). Nimetatud meetodi abil saavad õpilased õppida küsimuste esitamist, lisaks kuulata teiste poolt esitatud küsimusi, kuulata tooli peal istuja vastuseid, töödelda saadud informatsiooni ning sellest lähtuvalt küsida uusi küsimusi. See meetod annab võimaluse suurendada õpilaste kujutlusvõimet, rolli süvenemise oskust, ümberkehastamise oskust, oskust näha kõrvalt teise rolli motiive, käitumist ja suhteid (Clipson-Boyles, 2012).

Mäng maskidega. Maskidega mängus saavad õpilased kasutada kehalisi liigutusi, fleste ja häält. Antud metoodika on eelkõige kasulik olukordades, kus õpilased osalevad rollimängus konkreetsetes situatsioonides, kuid neil jääb enesekindlusest puudu. Maskis keele harjutamine ja esinemine aitab õpilasel kahandada oma hirmutunnet, lisades samal ajal keeleõppesse mängulisuse ning luues turvatunde. Maske võib kasutada improviseerimisel või rollimängudes ja need on kasulikud õpilaste töö esitlemisel teistele osalejatele (Clipson-Boyles, 2012).

Improvisatsioon. Draamameetodites kasutatakse improvisatsiooni nii suuremates gruppides kui ka väiksemates. Kui improvisatsiooni kontekst on paika pandud, hakkavad õpilased osalema harjutuses spontaanselt. Improvisatsiooni tehnika kasutamine aitab õpilastel suurendada enesekindlust, kuna nad peavad aktiivselt osalema autentsetes olukordades. Improvisatsioonitehnika aitab suurendada nii õpilaste keelelist suhtlemisoskust kui ka enesekindlust, mis on isiksuse arengu seisukohast väga olulised oskused (Zyoud, 2010).

Jutustav tegevus ja kommenteerimine on üheks draamategevuse meetodiks. Õpilased ja õpetaja jutustavad, et tekitada loo jaoks vajalik atmosfäär, aga ka informatsiooni edastamiseks ning loo reflekteerimiseks ja edasi arendamiseks (Nielsen et al., 2012). Jutustuste planeerimisel on oluline silmas pidada eesmärki ja jutustuse tüüpi. Üheks

eesmärgiks on ideede vahetamine, kuid võimalik on kasutada veel teisigi jutustuse liike, näiteks ennustamist, oletamist, kirjeldamist, kujutlemist, kuulamist jne. (Clipson-Boyles, 2012).

Osalusteater. Draama rakendamisel keeleõppes on olulisel kohal ka osalusteater. Osalusteatri kasutatakse draama ja teatristseenide puhul, kus esmalt on olemas muinasjutulaadne käsikiri, lisaks kasutatakse rütmi ja riimi ning kaasatakse õpilased, tuues nii keeleõppesse elamusi ja suurendades õpilaste loovust (Zuralski, 2003).

Ekspertidirüü (inglise keeles mantle of the Expert ehk MoE) on draamameetod, mille töötas 1980.aastatel välja professor Dorothy Heathcote. Rühm õpilasi kehastub mingi ala ekspertideks, kes seejärel tegutsevad ja käituvad kujuteldavas keskkonnas nii, nagu vastava ala spetsialistide töö neilt eeldab. Meetod põhineb uurimisel ja kujutlusel ning eeldab põhjalikku eeltööd (Hein, 2014).

Happening ehk happening on üks tänapäevaseid kunstivorme kujutava kunsti ja vaatamängude piirimail, see on vaatamäng, mis koosneb loogiliselt seostamata tegevusest. Happeningi võib organiseerida ükskõik millises ruumis, kus improviseeritakse vaatajate osavõtul või ilma nendeta. Happeningi loomisel mängivad suurt osa juhuslikud toimingud (Semil & Wysinska, 1996).

Kirgede vikerkaar (inglise keeles rainbow of desire) Drama Resource'i kodulehekülje (Drama techniques: image theatre, s.a.) järgi on draama strateegia, mille puhul kasutatakse pilte, et uurida abstraktseid mõisteid nagu suhted ja emotsioonid, aga samuti ka realistlikke olukordi. Selle tehnika töötas välja Augusto Boal ning ta kirjeldab seda põhjalikult oma raamatus *Rainbow of Desire* (eesti keeles *Õnnetuse vikerkaar*). Osalejad muudavad kiiresti enda või teiste kehad skulptuurideks, et väljendada oma suhtumist ja emotsioone. Pildid pannakse seejärel kokku ja tuuakse ellu. Seda meetodit kasutatakse sageli selleks, et uurida inimestele avalduvat sisemist või välist survet, nende teadvustamata mõtteid ja tundeid.

Kollektiivne loo joonistamine. See meetod seisneb selles, et terve rühm joonistab üheskoos suurele paberile oma arusaama jutustatud loost või täiendatakse seda joonistust kordamööda. Selle tegevuse eesmärgiks on jagada ideid ja tähelepanekuid ning rikastada lugu (Owens & Barber, 2014).

Intervjuu. Intervjuud saab korraldada kas kahe inimese vahel või rühmiti. Intervjuu eesmärgiks on saada sündmustest rohkem teada ja süveneda rolli olemusse. Näiteks on

võimalik mängida detektiivi, teadlase, toimetaja jne rolle ja õppida tundma nende seisukohti. Meetod on ka väga hea viis õppida küsimusi esitama ning neile vastama. Samuti areneb õpilaste improviseerimisoskus (Neelands & Goode, 2000; Owens & Barber, 2014).

Tagasiside erinevad vormid on: suuline ja kirjalik eneserefleksioon, suulise tagasiside andmine partnerile või grupile, suulise etenduse analüüs, kirjalik teatriarvustus või draamateksti tõlgendamine. Esitlusele järgneb vastastikune tagasiside. See tähendab nii iseenda kui ka teiste töö väärtustamist- hindamist, varasemate teadmiste rakendamist, mõistmist ja terminoloogia kasutamist (Hein, 2014, lk 62). Clipson-Boyles (2012) toob välja, et õpilased vajavad ja naudivad konstruktiivset tagasisidet. See motiveerib ja õpetab neid ning lõpetab antud tegevuse tsükli.

Draamaõpetuse protsess

Õppimist draama kaudu saab vaadelda kui samaaegset tegevust, mängu ja kunsti, mistõttu käsitletakse draamat interaktiivse, kogemusliku, kunstipõhise, elamusliku, mängulise ning tegevusliku pedagoogilise distsipliinina. Draama kaudu õppimisel ei pöörata olulist rõhku uute faktide teada saamisele, käitumisharjumiste kujundamisele ega etenduse lavastamisele, vaid oluliseks keskpunktis on eelkõige protsess, mis rõhutab väljendusoskuse, improvisatsiooni ja osaluse olulisust, ning mille peamiseks eesmärgiks loetakse isiksuse terviklikku arenemist. Draamas uuritakse inimeste käitumist, väärtusi ning suhtlemist teatud olukordades (Nielsen et al., 2012). Draama õpetamise protsess on ka õpetajale omamoodi väljakutse, kuna vajalik on kaasata kõik osalejad ning pöörata tähelepanu iga osaleja individuaalsele arengule (Nielsen, 2010). Tiits (2013) sõnul on õpetaja draamaprotsessis samamoodi osaleja kui õpilased, mis nõuab õpetajalt tavapärasest enam spontaanset käitumist ning intuiitivset otsustamist. Nielsen (2010) leiab, et õpetaja peamiseks eesmärgiks draamaprotsessi kasutamisel on jõuda mängulisel teel inimese hingeellu. Tõhusal draama kasutamisel loob õpetaja positiivse õhkkonna, millel on osalejaid vabastav ja emotsionaalselt puudutav mõju. Alltoodud tabelis 1 on toodud õpetaja ülesanded draama õpetamisel.

Tabel 1. Draamaõpetaja roll draama õppimise protsessis (Tiits, 2013).

Pedagoog	<ul style="list-style-type: none"> - planeerib grupile materjali ja eesmärgid. - edastab grupile tagasisidet ja korraldab refleksiooni. - korraldab draamavormi analüüsi ja analüüsib õppimise protsessi.
----------	--

Draamaõpetus inglise keele kui võõrkeele tunnis

Sobiva keskkonna loomise teel on võimalik draama abil arendada keelelisi osaoskuseid nagu lugemine, kirjutamine, rääkimine ja kuulamine. Draama kaudu õpetamist loetakse võõrkeele efektiivseks õpetamise meetodiks, mis haarab klassiruumis kõiki õpilasi interaktiivselt. Draama kaudu õpetamisel on võimalik saavutada parem kontakt õpilaste vahel nii emotsionaalselt kui ka kognitiivselt, kuna draama soodustab võtma keele omandamisel suuremaid riske ja õpilased saavad läbi erinevate tegevuste õppida üksteist paremini tundma. Kasutades keele õpetamisel draamat, praktiseerivad õpilased keelt kuulamise, kirjutamise, rääkimise ja lugemise kaudu. Draama suurendab õpilaste motivatsiooni keele õppimiseks, luues lõbusa ja meelelahutusliku atmosfääri. Seeläbi õpitakse paremini tundma emotsioone, suunama tähelepanu ning rikastatakse seega keeleõppe kogemust (Cowley, 2007; Zyoud, 2010). Gill (2013) toob välja, et draamategevused aitavad võõrkeele õppimisel hõlbustada sõnaosavuse arendamist. Kui õppija on ise huvitatud sellest, et teda võõrkeeles mõistetakse, siis on draama kasutamine tõepoolest selle eesmärgi saavutamiseks parim viis.

Draamaõppe kasutamisel võõrkeele õpetamisel on mitmeid eeliseid. Draama julgustab õpilasi suhtlema ning annab neile võimaluse suhelda ka piiratud keeleliste teadmiste puhul, kasutades mitteverbaalset kommunikatsiooni nagu keha liikumine ja näoilmed. Allpool on välja toodud mitmeid tegureid, miks draama kasutamine võõrkeele õpetamisel ja õppimisel on kasulik meetod.

1. Draama annab õpilastele võimaluse kasutada keelt ehtsas suhtlemise keskkonnas, elulistes olukordades, luues keskkonna, kus on vajalik suhelda (Cowley 2007; Zyoud, 2010). Draamaõppe abil saab õpilane keele omandamisel omakorda keskenduda keskkonnast saadavale informatsioonile. Draamat efektiivselt kasutades aimavad õpilased võõrkeelse teksti tähendust kontekstis (Zyoud, 2010). Kontekstile keskendumine suurendab õpilaste julgust suhelda ning tõstab motivatsiooni. Konteksti rõhutavad tegevused aitavad grupil siduda draamategevust teatud kontekstiga, näiteks luua vastavaid olukordi, rolle, osalejaid, mida on tegevuste elluviimiseks vaja (Zuralski, 2003). Fleming (2011) toob samuti välja, et draama pakub mitmekülgsed võimalusi erinevas kontekstis keele kasutamiseks. Paludes lastel kohandada poliitiku, kuninga või õpetaja rolliga, muudab järgnev rollimäng keelekasutust olulisel määral.

2. Draamaõpe suurendab õpilaste enesekindlust ja eneseusku spontaanseks keele kasutamiseks (Zyoud, 2010; Cowley, 2007). Rolli võtmisel väljuvad õpilased igapäevasest identiteedist ning špeituvad võõra tegelaskuju taha. Kui õpilased on saanud konkreetse rolli, soodustab uus olukord rolli süvenemist ning vähendab õpilase arglikkust. Draamaõppe protsessi abil saab tuua tegeliku maailma klassiruumi (konfliktide lahendamine, inimkäitumise uurimine). Õpetajad saavad kasutada erinevaid teemasid, õpilastel on võimalik mängida erinevaid rolle ajaloolises kontekstis. Draama abil saab näiteks ka tutvustada õpitava võõrkeele kultuuri. (Zyoud, 2010). Cowley (2007) lisab veel, et draama arendab lisaks enesekindlusele veel olulisi oskusi nagu kontsentreerumisvõime ning koostöö. Nimetatud oskustest on õpilastel kasu ka teiste õppekava ainete omandamisel. Bozon (2011) toob välja, et ka need õpilased, kes on tavaliselt passiivsed või avaldavad vastumeelsust erinevate tunnitegevuste suhtes, lähevad tõenäolisemalt mängude või mängudega seotud tegevustega kaasa.
3. Draamaõppes soodustatakse erinevate rollimängude abil õpilaste omavahelist interaktsiooni. Õpilaste omavahelise kontakti soodustamine on draamas olulisel kohal (Zyoud, 2010). Keele õppimisel on õpilaste omavahelise hea suhtlemise saavutamine tähtsal kohal, kuna see aitab luua keele õppimiseks soodsa keskkonna. Kui klassis on loodud positiivne atmosfäär, tunnevad ennast ka õpilased enesekindlamalt, nad ei karda teha vigu ning on rohkem motiveeritud mitmesugustest tegevustest osa võtma (Zyoud, 2010). Teatrimängudes osalemisega õpivad õpilased võõrkeelt kõnelema stressivabalt keskkonnas, milles ei ole vajalik karta survet. Õpilased haaratakse draamategevustesse, nad on osa draamagrupist. Sellisel viisil on võimalik keeleõppesse kaasata ka arglikumaid õpilasi. Eeltoodust lähtuvalt saab tõdeda, et teatristseenides osalemine suurendab nii personaalsest kui ka sotsiaalsest küljest tõhusa õppimise (Zuralski, 2003).
4. Draama aitab muuta keeleõppe aktiivseks ja motiveerivaks kogemuseks (Zyoud, 2010). Draamameetodite kasutamine aitab õppimisel keelt paremini meelde jätta tänu erinevatele keeleõpetamise meetoditele, vahetule kogemusele ja jagatud emotsioonidele. Draama integreerimine õppeprogrammi aitab inglise keele õppijatel oluliselt sõnavara arendada (Rieg & Paquette, 2009). Kui õpilased midagi dramatiseerivad, kasutavad nad kõiki võimalikke edastamiskanaleid (nägemist,

- kuulmist ja füüsilist liikumist) ja iga õpilane keskendub kõige rohkem temale sobivamale õpistiilile. Seega peavad kõik õpilased osalema aktiivselt tegevuses ning keele omandab iga õpilane talle sobivaimal moel (Zyoud, 2010). Erion (1997) leiab, et fakte sisaldavad materjalid muutuvad arusaadavamaks, kui lisatakse õppekavasse draama. Õpilasi julgustatakse tegema tööd oma teadmistega, kaasama töösse kõiki oskusi, mitte üksnes toetuma pähe õpitud faktidele.
5. Draama kaudu õppides areneb õpilaste empaatiavõime, sest draama soodustab efektiivsemaid suhtlemisoskuseid (Zyoud, 2010). Draama kaudu saab kaasata õppimisprotsessi emotsionaalse, sotsiaalse ja käitumuslike probleemidega õpilasi. Draama aitab leida nende tunnetele ja frustratsioonile väljundi ning aitab mõista, kuidas nende käitumine mõjutab teisi inimesi (Cowley, 2007). Sotsiaalsete oskuste arendamisel keskendutakse efektiivsemale sõnalise- ja füüsilise eneseväljendusoskuse arendamisele, parema suhtlemisoskuse kujundamisele, stereotüüpide äratundmisele, koostöö ja tegutsemise loovamaks muutmisele, empaatiavõime suurendamisele, konfliktide lahendamise oskuse parandamisele ning olukorrale vastava käitumise arendamisele (Nielsen et al., 2012).
 6. Draama kaudu õppimine pakub õpilastele aktiivset ja praktilist tööd, kuid nõuab samas ka intellektuaalseid ja akadeemilisi omadusi (Cowley, 2007). Draama aitab tõsta õpilaste intellekti ja suurendada kujutlusvõimet (Zyoud, 2010). Draamaõpetus arendab kriitilist mõtlemist ja on läbinisti demokraatlik. Draama kaudu õppimine on oluline, edendamaks eelkõige õppimiskultuuri, mis tähendab õppijakeskset õppimist ja loob sotsiaalse ja kollektiivse kunsti vormi. Loomingulises protsessis kogetakse tihti kaost, ülikeerulisi ülesandeid, mis nõuavad kiiret lahendamist ning otsustuskindlust. Sage kohandumine, läbirääkimised ning otsuste tegemine, arutelu ning esitlusviis moodustavad draama orgaanilise osa, ent tuues paralleele teatrisaaliga, on ka siin õppijal õigus avaldada protsessist väljumisel oma arvamust ning seetõttu on ka protsess energiat andev, tervendav ja ühtlasi vabastav (Nielsen et al., 2012). Loovat mõtlemist rõhutavad ka Abdulsalam, Abdulkareem & Ayoola (2014, viidatud Fisher, 2006) tuues välja, et loova mõtlemise oskused on olulised, et saavutada edu õppimises. See on protsess, mis hõlmab erinevaid oskusi, mida saab laiendada õppekava ja kõigi ainete kaudu.

7. Kirjaoskuse õppimise kohta kirjutab Chalmers (2013), et see on samuti oskus, mida ei pea õppima üksnes laua taga istudes, vaid saab teha ka draama abil. Draama tegevused on nii visuaalsed, auditoorsed kui ka kinesteetilised ning sobivad erineva õpistiiliga õpilastele. Draamaoskuste arendamisel saavutatakse laiaulatuslikum hääle, keha ja emotsioonide kasutamise oskus, arendatakse rollidesse ja olukordadesse sisseelamise võimet, käitumisharjumiste, kõne ja flegtide oskuslikumat kasutamist konkreetsetes kontekstis, mitmesuguste rollide ja olukordade läbimängimist ja loomist, õpitakse paremini tundma nii inimesi kui teatrit (Nielsen et al., 2012). Samuti arendatakse erinevate harjutuste ja mängude abil kontsentratsiooni, kuulamist ja tundlikkust, mis on draamapedagoogikas fundamentaalsed (Põdra, 2010). Daier (2015) hinnangul kasutataksegi draamat eelkõige meelelahutuse, info jagamise ja harimise eesmärgil.

Draamaõpetus põhikoolis

Draamaõpet kasutatakse käesoleval ajal paljudes Euroopa riikides, ka Eestis. Hein (2014) nimetab draamaõpetust Eestis fantoomõppeaineks, mis aeg-ajalt ilmub ja siis jälle kaob. Kuid on ka koole, kus on kujunenud draamaõpetuse traditsioonid, nagu näiteks Saaremaa ühisgümnaasium, Jõgeva põhikool, Tallinna 21. kool ja Miina Härma gümnaasium (Hein, 2014). Arvestades Eesti koolide arvu, võib tõdeda, et seda on vähe. Draamategevuse laienemist pidurdab eelkõige sobiva ainekava ja ka vastava koolituse läbinud juhendaja olemasolu. 2009. aasta andmetest nähtub, et draamaõpet ei olnud riiklikus õppekavas, mistõttu sõltus draama kasutamine eelkõige koolist ja õpetaja entusiasmist (Kaeramaa, 2012). Hetkel kehtivas põhikooli riiklikus õppekavas (2011) ei kajastu draamaõpe eraldiseisva aienena.

Ilves (2010) toob välja, et paljudes Eesti koolides on draamaõpetus kasutusel eraldiseisva aienena, mis aitab suulist väljendusoskust arendada, aitab kaasa analüüsivõime ja esinemiskultuuri tõstmisele ning fantaasia ja loovuse arenemisele. Draamaõpetust ei saa vaadelda kitsamas plaanis kui näitlejakoolitust, vaid draamat saab tõhusalt kasutada analüüsivõime ja esinemisõppega isiksuse arendamisel. Ilves (2010) lisab, et Eesti on aegade peale olnud erinevate kultuuride mõjualas, mistõttu avalduvad need ka koolis. Pikka aega on Eestit mõjutanud kontrollile ja seisukohtadele tuginev kultuuriparadigma, mis iseloomustab Saksa kultuuri. Sellest lähtuvalt eeldatakse, et koolis annab õpetaja edasi teadmisi ning õppimine peab põhinema tulemustel. Ent nüüdseks on Eesti hakanud rohkem

võtma suunda angloameerika kultuuriparadigmast, milles rõhutatakse pädevuspõhist õppimist ja hinnatakse pedagoogide võimet innustada õpilasi paremaid tulemusi saavutama (Ilves, 2010). 2011. aastast kehtima hakanud riiklikus õppekavas on koolidele antud rohkem võimlusi oma õppekava kujundamisel. Põhikooli riiklik õppekava (2011) toob välja, et kooli omapära ja piirkondliku eripära arvestamiseks, põhikoolide valikainete ning lõimitud aine- ja keeleõppe kasutamiseks võib põhikool kooli hoolekogu nõusolekul muuta riikliku õppekava kohustuslike õppeainete ja läbivate teemade nimistut (sealhulgas liita ning ümber kujundada õppeaineid) ning muuta tunnijaotusplaani, tagades oma kooli õpilastele riiklikus õppekavas määratud üldpädevuste, õpitulemuste ning õppe- ja kasvatusesmärkide saavutamise kooliastmete lõpuks.

Maailmas on draama õpetamine pedagoogilises praktikas järjest enam levimas nii iseseisva vormi kui ka eraldiseisva õppeainena. Draamaõpetust on Eestis uuritud õpetajakoolituses ja lastel loovuse arendamise meetodina, mille uurimuse tulemused rõhutavad draamameetodi kasutamise produktiivsust põhikooli I astmes ja lasteaias. Ühtlasi toodi välja, et draama kaudu õpetamise jaoks jääb õpetajate arvamusel puudu vastavatest teadmistest ja koolitustest (Tiits, 2013).

Koolitundides saab draamat kasutada mitmetel erinevatel eesmärkidel. Draamat kasutatakse mängude ja keskendumisharjutuste läbiviimiseks, mis ergutab traditsioonilist õppeviisi klassis, tekitades põnevaid väljakutseid, suurendades õpilaste tähelepanu, kehtestades vaikust, lahendades konflikte ning ergutades meeli (Nielsen et al., 2012).

Uurimuse eesmärgid ja uurimisküsimused

Dodson (2000) on väitnud, et kuigi draamat on kasutatud keelte õppimisel rohkem kui kolm dekaadi, ei ole teatris kasutatavad tehnikad ja mängud võõrkeelte õppimisel seni piisavalt rakendust leidnud. Ka mitmed Eesti autorid (Kaeramaa, 2012; Ilves, 2010; Tiits, 2013) on toonud välja draamapedagoogika olulisuse Eesti haridussüsteemis, samuti selle vähesse leviku ning vastavate koolituste puudumise. Draamapedagoogika võtete kasutamise efektiivsust on rõhutanud nii Hein (2003), Tiits (2013) kui ka Kaeramaa (2012).

Käesoleva bakalaureusetöö eesmärkideks on uurida õpetajate arvamust draamameetodite vajalikkuse, tähtsuse ja kasutamissageduse kohta põhikooli inglise keele tundides ning draamapedagoogika õpetamise olulisuse kohta praegustele ja tulevastele õpetajatele.

Töö uurimisküsimused sõnastati töö eesmärgist lähtudes.

1. Millisel määral tunnevad õpetajad nende endi arvates draamapedagoogika mõistet ja milliseid draamapedagoogika võtteid on nad oma töös kasutanud? Draamat kui mõistet ei seostata pikemat aega enam üksnes teatri ning dramaatikaga (Nielsen, 2010). Varases keeleõppes on draama väga kasulik meetod keeleoskuse edendamiseks (Zuralski, 2003).
2. Kui sageli kasutavad põhikooli inglise keele õpetajad draamameetodeid ja erinevaid draamavõtteid? Maailmas on draama õpetamine pedagoogilises praktikas järjest enam levimas nii iseseisva vormi kui ka eraldiseisva õppeainena. Ent draamaõpetus on Eesti haridussüsteemis seni juhuslikku kasutamist leidnud (Tiits, 2013).
3. Millisel määral tähtsustavad õpetajad erinevaid draamameetodeid ja kui vajalikuks nad draamameetodeid inglise keele tundides peavad? Hea inglise keele õpetamine ei seisne mitte üksnes selles, mida õpetatakse, vaid kuidas õpetatakse. Draama on üks lähenemisviise, mis pakub palju erinevaid võimalusi inglise keele lugemis-, kirjutamis-, kuulamis- ja kõnelemisoskuse arendamiseks (Clipson-Boyles, 2012).
4. Kui vajalikuks peavad põhikooli inglise keele õpetajad draamameetodite õpetamist nii tulevastele kui ka praegustele inglise keele õpetajatele? Tiits (2013) toob välja, et draama kaudu õpetamise jaoks jääb õpetajate arvamusel puudu vastavatest teadmistest ja koolitustest. Põhjusteks, miks draamategevusi väga sagedasti ei kasutata, võib olla hirm draamaga kaasneva lisatöö ees või õpetaja ebapiisav praktiline kogemus draama valdkonnas (Zuralski, 2003).

METOODIKA

Valim

Uurimuses kasutati mugavusvalimit. Uurimuse eesmärgist lähtudes moodustati valim Tartumaa üldhariduskoolide põhikooliastme inglise keele õpetajatest. Uurimuse läbiviimiseks kooskõlastati küsimustiku läbiviimine, selle aeg ja viis üheksa Tartumaa kooli koolijuhtide ja inglise keele õpetajatega. Ankeedile vastas kokku 35 inglise keele õpetajat üheksast erinevast Tartumaa koolist. Ankeete jagati täitmiseks 60, millest tagastati 35 ankeeti ehk 58%. Ligikaudu 91% vastanutest moodustasid naised ja mehi oli 9%. Kõige suurem vastanute osakaal (48,5%) oli 26-35 aastaste inglise keele õpetajate seas. 36-45 aastased õpetajad moodustasid vastajatest ligikaudu 24% ja 46-55 aastased 15%. Kõige rohkem vastanuid

(ligikaudu 33%) on töötanud inglise keele õpetajana 6-10 aastat, 30% õpetajatest aga kuni 5 aastat ning 21% 11-15 aastat.

Andmekogumismeetod

Andmete kogumise vahendiks valiti paberkandjal või elektroonilises keskkonnas täidetav kirjalik valikvastusega ankeet, mis koosnes 10st küsimusest. Ankeetküsitluse valis töö autor põhjusel, et küsitluse abil kogutava teabe hulk on suurem, lühikese ajaga on võimalik koguda informatsiooni paljudelt inimestelt ning tulemusi saab üldistada suurema populatsiooni suhtes (Hess, Markson & Stein, 2000). Uurimisküsimustele vastuste leidmiseks koostati ankeetküsitlus koos käesoleva töö juhendajatega, lähtudes töö eesmärgist ja uurimisküsimustest. Küsimustiku koostamisel tugineti teoreetikute (Zuralsky, 2003; Neelands & Goode, 2000) seisukohtadele. Küsimustiku eesmärgiks oli teada saada, kas Tartumaa põhikoolide inglise keele õpetajad on teadlikud draamameetoditest, milliseid draama võtteid nad ise kasutavad, kui sageli nad seda teevad ning kas nad peavad vajalikuks praegustele ja tulevastele inglise keele õpetajatele draamameetodite õpetamist.

Ankeedis (vt Lisa 1) olid kolm esimest küsimust taustainfo kohta, kus tuli märkida vastaja sugu, staafl inglise keele õpetajana ning vanus. Taustainformatsiooni töös ei analüüsita. Järgnesid seitse sisulist küsimust. Kõik esitatud küsimused olid suletud küsimused. Küsimuste 4,6,7,8,9 ja 10 koostamisel kasutati Lickerti 5-pallilist vastuste skaalat ning 5. küsimuse puhul kasutati binaarset skaalat.

Neljanda küsimuse eesmärgiks oli uurida, kas õpetajatele on draamapedagoogika mõiste tuttav. Küsimustiku viienda küsimusega sooviti teada saada, milliseid draamapedagoogika võtteid on õpetajad kasutanud. Küsimustiku kuuenda küsimusega sooviti teada saada, kui sageli on õpetajad kasutanud oma töös draamameetodeid. Seitsmes küsimus uuris, kuidas hindavad õpetajad draamategevuse meetodite (konteksti täiendava tegevuse, jutustava tegevuse, poeetilise tegevuse ja peegeldava tegevuse) tähtsust. Selle küsimuse koostamisel lähtuti Neelandsi ja Goode'i (2000) meetodite klassifikatsioonist. Kaheksas küsimus uuris, millisel määral peavad õpetajad draamameetodite kasutamist inglise keele õpetamisel vajalikuks. Üheksas ja kümnes küsimus uurisid, kas õpetajate arvates tuleks tulevastele ja praegustele inglise keele õpetajatele õpetada kõrgkoolis ja täiendkoolituse kaudu draamameetodite kasutamist õppetöös.

Ankeedi (vt Lisa 1) esilehel informeeriti küsitletavaid uurimuse eesmärgist ja vajadusest.

Lisaks anti teada ajaperiood, mis kulub vastamiseks, informeeriti vastajaid kogutud andmete töötlemise konfidentsiaalsuse suhtes ja tulemuste avalikustamise võimalusest neile, kes seda soovivad. Ankeedile vastamine oli vabatahtlik ja anonüümne.

Uurimisprotsess

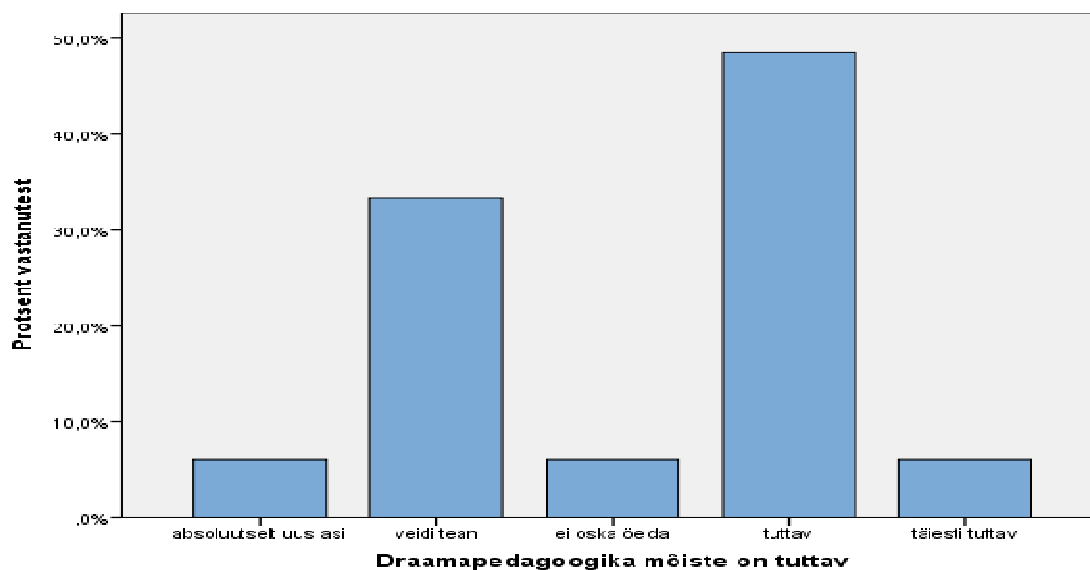
Uurimisandmed koguti paberkandjal ja elektrooniliselt 2015. aasta märtsist aprillini. Uurimuse läbiviimiseks koostati küsimustiku läbiviimine, selle aeg ja meetod 9 Tartumaa kooli koolijuhtide ja inglise keele õpetajatega. Küsimustikule vastamiseks anti aega 28 kalendripäeva. Koolidesse viidi kohale ja saadeti kokku 60 ankeeti. Paberil ja elektrooniliselt jagati laiali võrdselt kumbagi 30 ankeeti. Kokku koguti 35 ankeeti, nendest 25 paberkandjal ning 10 elektrooniliselt saadetud ankeeti. Kõik tagastatud ankeedid olid täidetud korrektselt. Küsimustikule vastamiseks kulus umbes viis minutit.

Ankeedi vastustest tulenevate jooniste töötlemisel ja arvutuste tegemisel on autor kasutanud andmetöötlusprogramme IBM SPSS Statistics 20 ja Microsoft Excel 2010.

TULEMUSED

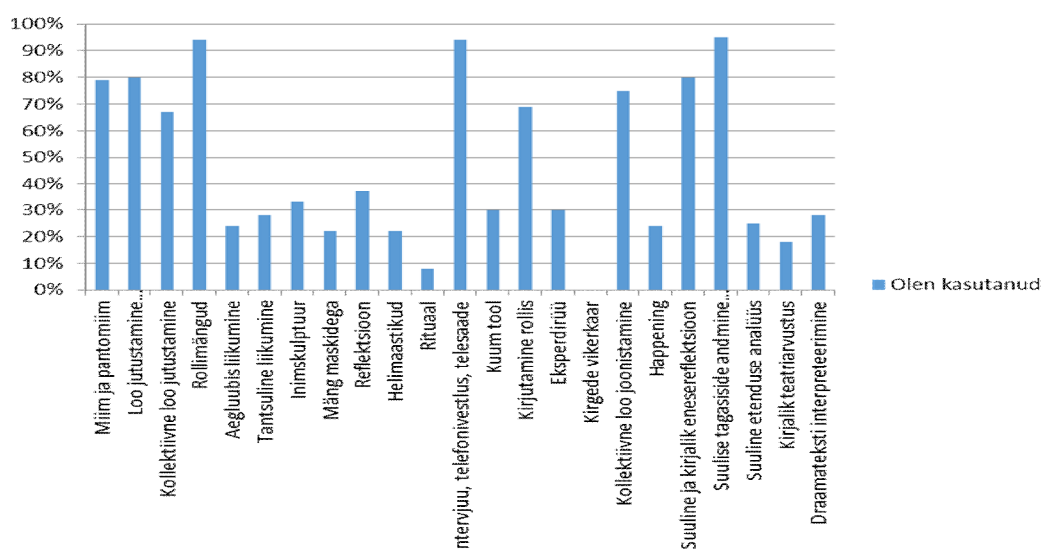
Draamapedagoogika mõiste tundmine ja draamapedagoogika võtete levimine põhikooli inglise keele õpetajate seas

Ankeedis küsimusega number neli uuriti, kas draamapedagoogika mõiste on inglise keele õpetajatele tuttav (vt joonis 1). Ankeedi andmete põhjal selgub, et ligikaudu pooltele vastanutest on draamapedagoogika mõiste tuttav. Täiesti tuttav on draamapedagoogika vaid 5% vastanutele.

Joonis 1. Kui tuttav on draamapedagoogika mõiste inglise keele õpetajatele.

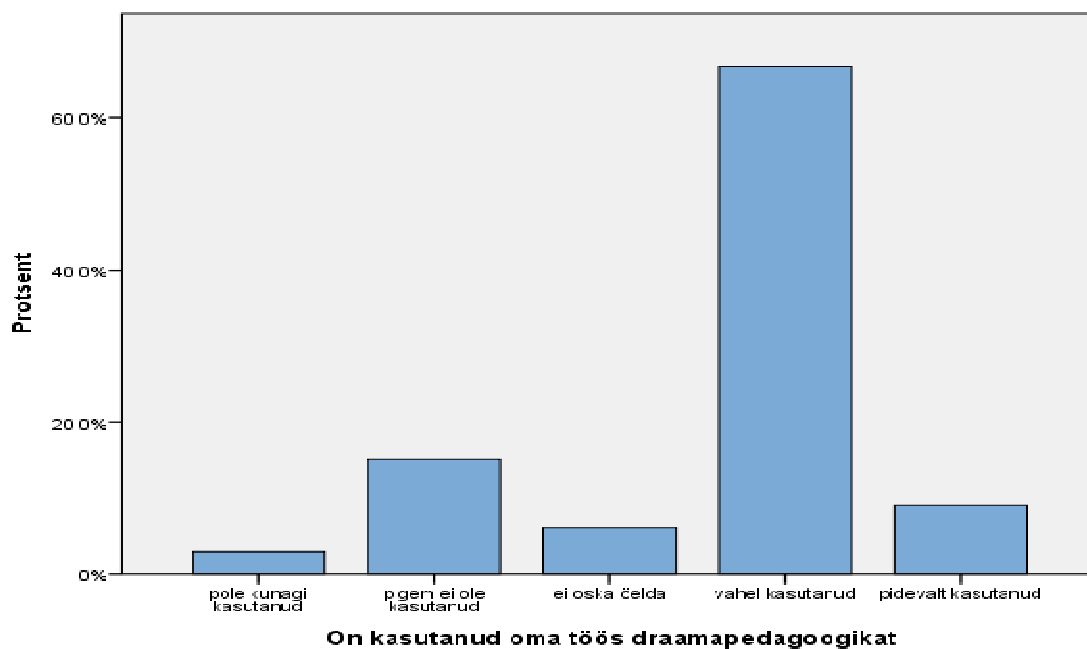
Ankeetküsitluses küsimusega number viis uuriti, kui paljusid erinevaid draamameetodeid on õpetajad inglise keele tunnis kasutanud. Ankeedi tulemustest nähtub, et kõige sagedamini kasutavad inglise keele õpetajad kooris lugemist, rollimänge, intervjuud või telesaadet. Ankeetküsitluse tulemuste põhjal selgub, et märkimisväärselt suur osakaal õpetajatest (100%) ei ole kasutanud õkirgede vikerkaarre võtet (vt joonis2).

Joonis 2. Draamapedagoogika võtete levimine põhikooli inglise keele õpetajate seas

Draamameetodite kasutamise sagedus põhikooli inglise keele õpetajate seas

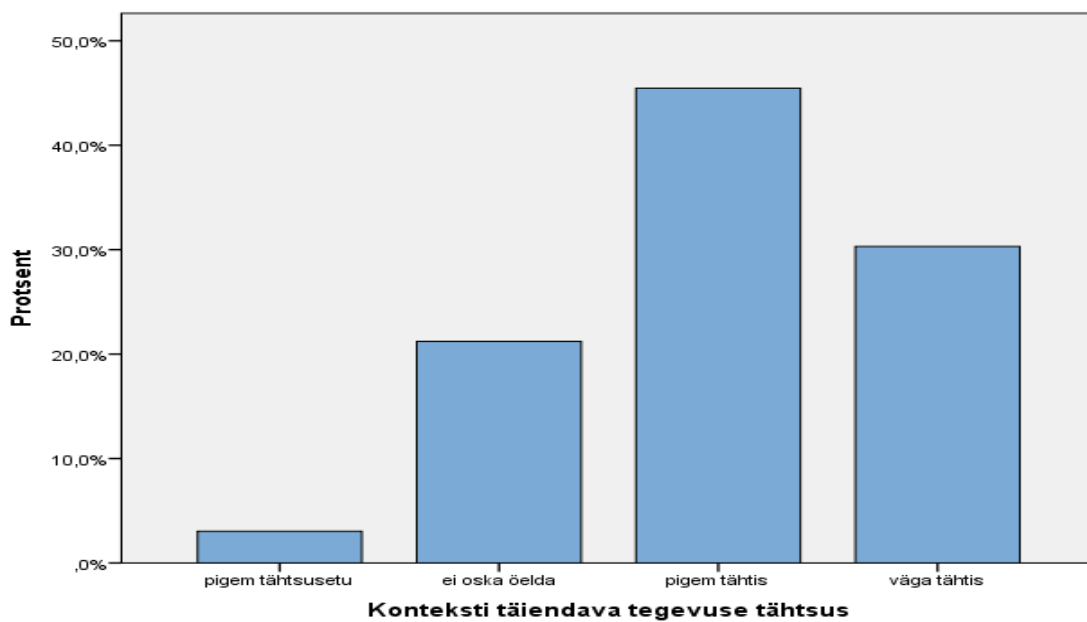
Ankeedis kuuenda küsimusega uuriti, kui sageli on inglise keele õpetajad oma töös draamameetodeid kasutanud (vt joonis 3). Ankeedi analüüsist ilmnas, et pidevalt kasutab oma töös draamapedagoogikat suhteliselt vähe õpetajaid – ligikaudu 10% vastanutest.

Joonis 3. Draamameetodite kasutamise sagedus inglise keele õpetajate seas

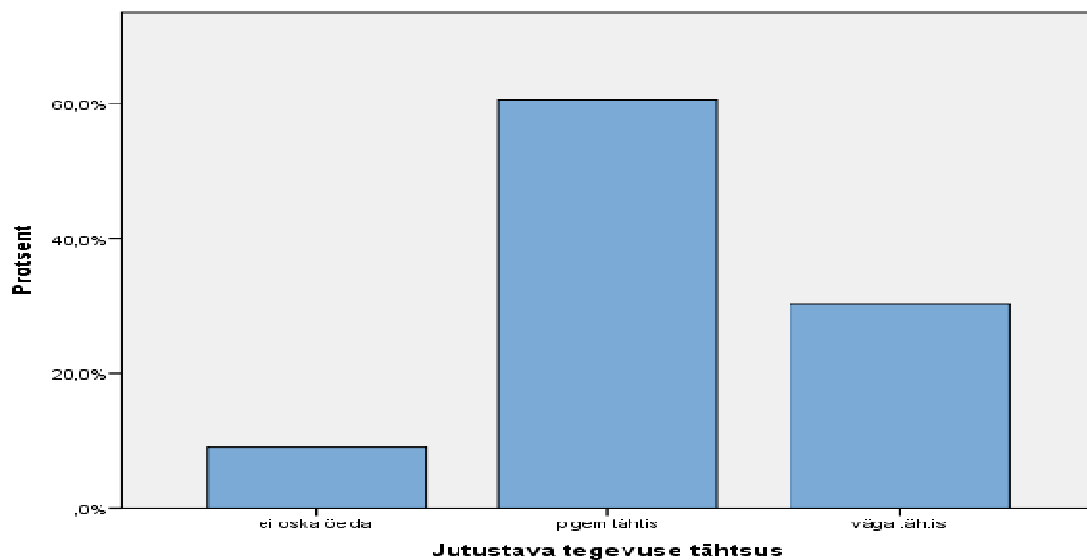
Draamameetodite tähtsus ja kasutamise vajalikkus põhikooli inglise keele õpetajate hinnangul

Ankeedi seitsmenda küsimusega uuriti, kuidas hindavad inglise keele õpetajad draamategevuse meetodeid nende tähtsuse seisukohalt (vt joonis 4-7). Ankeetküsitluse andmete analüüsist nähtub, et kõige suurem osa inglise keele õpetajatest (ligikaudu 45%) peab konteksti täiendava tegevuse kasutamist õppetöös pigem tähtsaks (vt joonis 4).

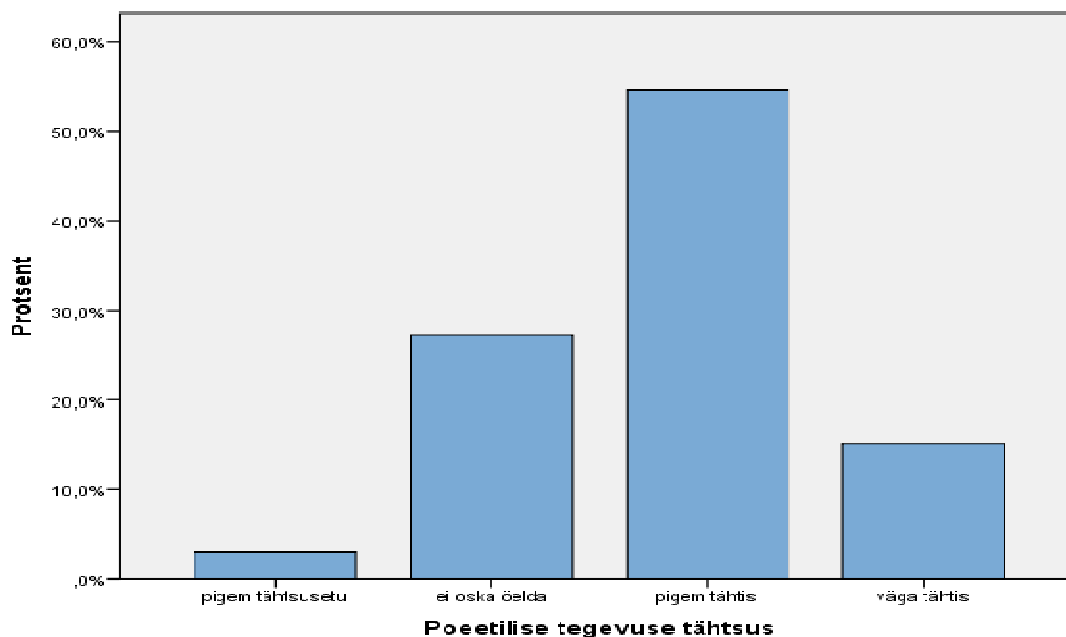
Joonis 4. Konteksti täiendava tegevuse tähtsus inglise keele õpetajate hinnangul

Jutustava tegevuse tähtsust hinnates (vt joonis 5) leidis kõige suurem hulk vastanutest (60%), et jutustava tegevuse kasutamine õppetöös on pigem tähtis ja 30% õpetajate hinnangul on tegemist väga tähtsa meetodiga.

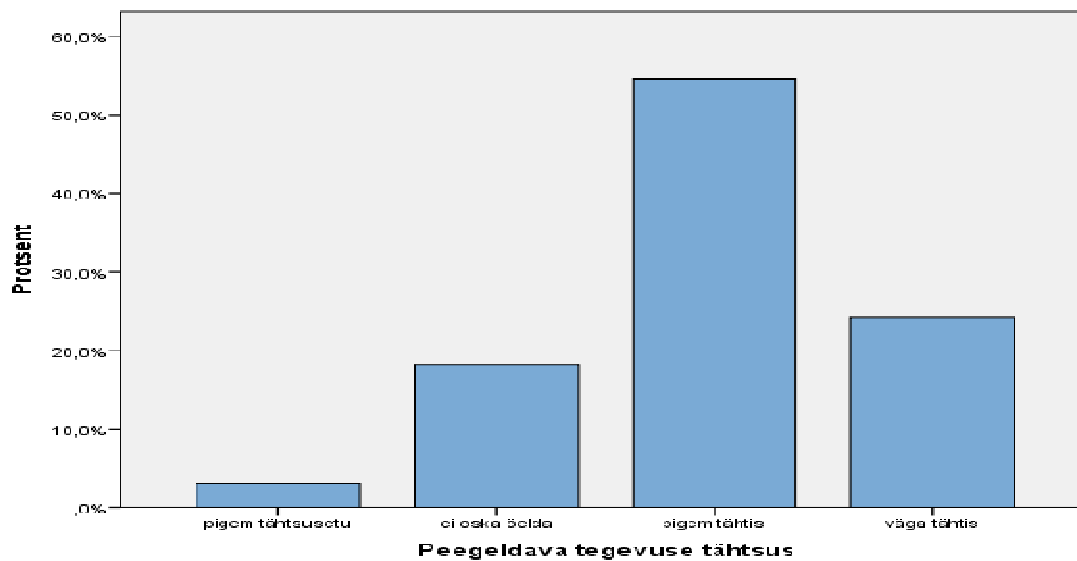
Joonis 5. Jutustava tegevuse tähtsus inglise keele õpetajate hinnangul

Poeetiliste võtete puhul (vt joonis 6) pidasid üle poole õpetajatest nende kasutamist õppetöös pigem tähtsaks (56%).

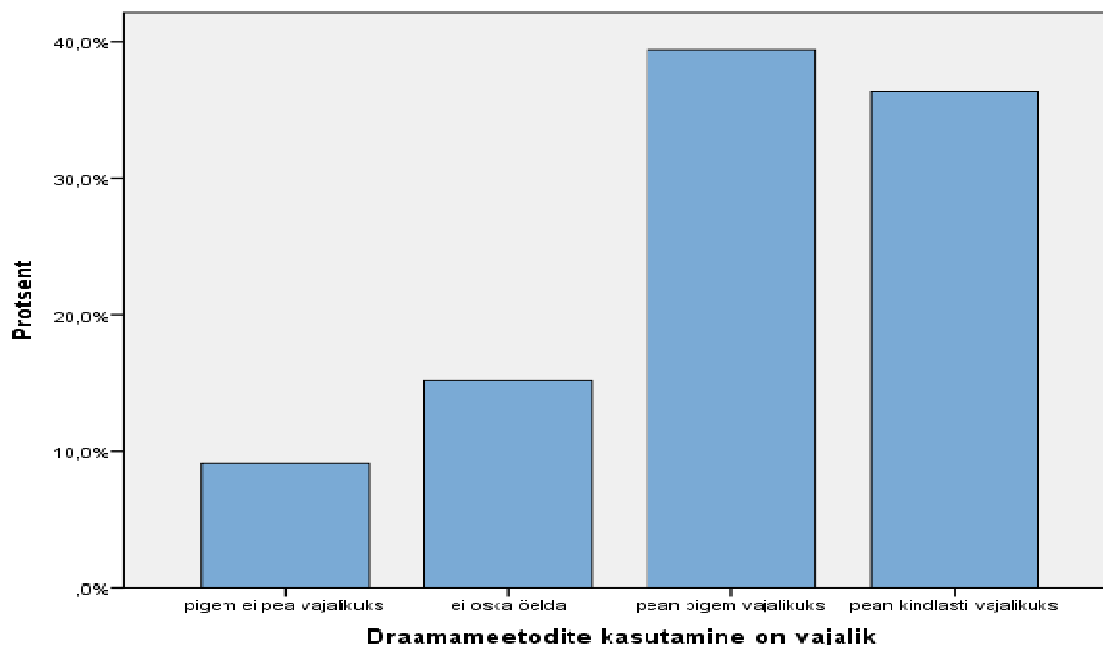
Joonis 6. Poeetilise tegevuse tähtsus inglise keele õpetajate arvamusel

Peegeldavaid tegevusi (vt joonis 7) pidas ligikaudu 55% vastanutest pigem tähtsaks. Väga tähtsaks meetodiks hindab peegeldavat tegevust neljandik vastanutest.

Joonis 7. Peegeldava tegevuse tähtsus inglise keele õpetajate arvamusel

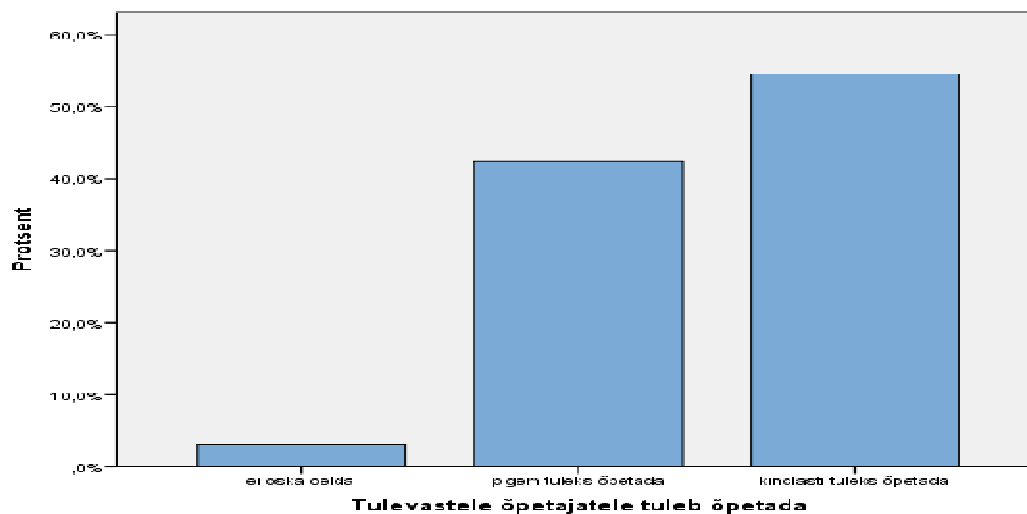
Ankeetküsitluses kaheksanda küsimusega paluti õpetajatel avaldada arvamust, kui vajalikuks hindavad nad draamameetodite kasutamist oma töös (vt joonis 8). Kõige suurem osakaal vastanutest (ligikaudu 40%) leidis, et draamameetodite kasutamine on pigem vajalik.

Joonis 8. Draamameetodite kasutamise vajalikkuse inglise keele õpetajate hinnangul

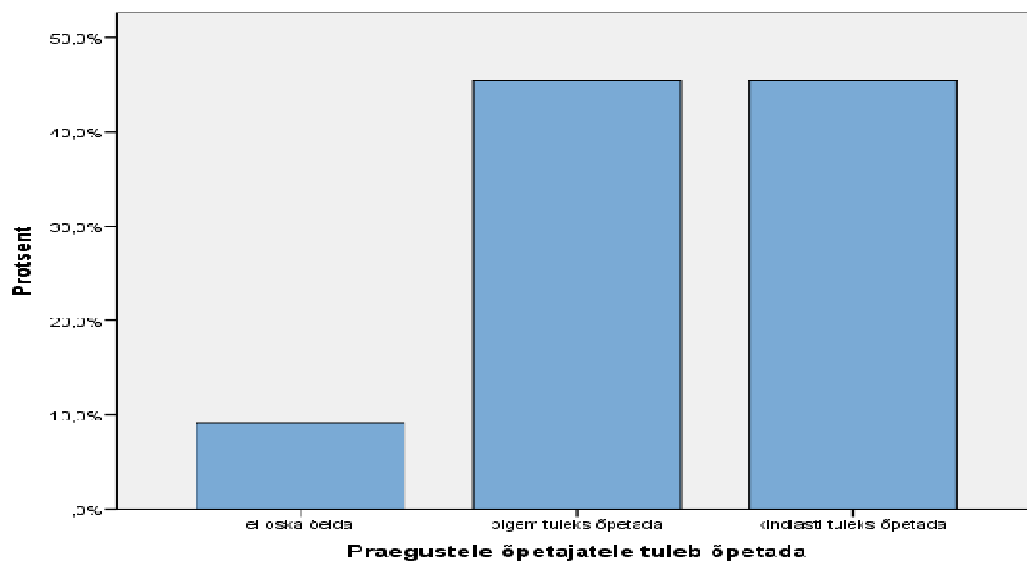
Draamameetodite õpetamise vajadus tulevastele ja praegustele õpetajatele põhikooli inglise keele õpetajate arvamusel

Üheksanda küsimusega uuriti, kas põhikooli inglise keele õpetajad loevad draamameetodite õpetamist kõrgkoolis tulevastele inglise keele õpetajatele vajalikuks (vt joonis 9). Ankeetküsitluse põhjal tehtud vastustest järeldub, et suurem osa õpetajatest pooldab draamameetodite õpetamist tulevastele õpetajatele ja ligikaudu 40% leiab, et draamameetodeid tuleks pigem õpetada.

Joonis 9. Inglise keele õpetajate arvamus tulevastele õpetajatele draamameetodite õpetamise vajalikkusest

Ankeetküsitluses kümnenda küsimusega uuriti õpetajate arvamust, kas praegustele inglise keele õpetajatele tuleks täiendkoolituse kaudu õpetada draamameetodite kasutamist õppetöös (vt joonis 10). Vastavalt joonisel 10 toodud andmetest nähtub, et pigem tuleks õpetada või kindlasti tuleks neile draamameetodeid õpetada (mõlemal juhul 45% vastanutest).

Joonis 10. Inglise keele õpetajate hinnang, kas praegustele õpetajatele tuleb õpetada draamameetodite kasutamist õppetöös

ARUTELU

Bakalaureusetöö eesmärgiks oli uurida õpetajate arvamust draamameetodite vajalikkuse, tähtsuse ja kasutamissageduse kohta põhikooli inglise keele tundides ning draamapedagoogika õpetamise olulisuse kohta praegustele ja tulevastele õpetajatele.

Esimese uurimisküsimusega taheti teada saada, millisel määral tunnevad põhikooli inglise keele õpetajad draamapedagoogika mõistet ja milliseid draamapedagoogika võtteid on nad oma töös kasutanud? Suhteliselt väike osa õpetajatest märkis, et draamapedagoogika on neile täiesti tuttav. Tuttav oli mõiste umbes pooltele õpetajatele. Gorjian, Moosavinia & Jabripour (2010) toovad välja, et inglise keele kui võõrkeele kontekstis ei ole draama õpetamist tõsiselt uuritud. Seda just inglise keele kui võõrkeele õpetajate entusiasmi puudumise tõttu rakendada draamat õpetamispraktikas. Ka Dodson (2000) on väitnud, et teatris kasutatavad tehnikad ja mängud võõrkeelte õppimisel ei ole seni piisavalt rakendust leidnud. Autori arvates pole seega draamapedagoogika mõiste vähene tundmine õpetajate poolt üllatav.

Töö autor saab uurimuse põhjal järeldada, et meetodid nagu rollimäng, pantomiim ja miim on õpetajate seas rohkem levinud, kuna on tegemist nimetuse järgi lihtsate ja loogiliste õppevormidega, mille puhul õpetajad ei pea tundma ebakindlust. Antud uurimuse autor jagab uurimuse analüüsi tulemusel Zyoudi (2010) seisukohti, et rollimängude kasutamine annab ettevalmistuse väljaspool klassiruumi võimalikes situatsioonides paremaks toimetulemiseks. Rollimängude kasutamise efektiivsust rõhutab ka Clipson-Boyles (2012), kelle sõnul annab antud meetodi kasutamine võimaluse suurendada õpilaste kujutlusvõimet, rolli süvenemise oskust, ümberkehastamise oskust, oskust näha kõrvalt teise rolli motiive, käitumist ja suhteid. Seega on autori hinnangul tegemist väga produktiivse õppetöö vormiga. Zyoud (2010) väidab, et miimika on üks kõige kasulikumaid võõrkeele praktiseerimise meetoditest. Dodson (2000) leiab, et miimika ja pantomiimide kasutamine aitab eelkõige arglikumaid õpilasi, kes ei julge nii palju suhelda ja esineda.

Töö autor jagab teiste uurijate arvamust, et osade meetodite vähene kasutamine on tingitud sellest, et draamapedagoogika keeleõppes on käesoleval ajal üldiselt vähe levinud ja levikut pidurdab vastavate koolituste puudumine (Kaeramaa, 2012; Ilves, 2010; Tiits, 2013). Autor on seisukohal, et draamapedagoogika täiendkoolitused aitaksid praeguste inglise keele õpetajate teadmisi laiendada ka vähem tuntud võtete kasutamisest õppetöös, mis omakorda aitaks muuta keeleõppe mitmekesisemaks, pakuks õpetajatele väljakutseid ning tõstaks nende pädevust.

Teise uurimisküsimusega püüti välja selgitada, kui sageli kasutavad põhikooli inglise keele õpetajad draamameetodeid ja erinevaid draamavõtteid? Uurimuse tulemused näitasid, et käesoleval ajal on draamameetodite kasutamine inglise keele õpetamisel suhteliselt vähe levinud. Pidevalt kasutab draamameetodeid vaid 10% õpetajatest. Ankeedi tulemustest on näha, et draamapedagoogika on käesoleval ajal inglise keele õpetamisel pigem harva kasutatav. Vahel kasutavad draamameetodeid ligi pooled vastanutest. Antud tulemus ei ole üllatav, sest ka Metinnam, Keleolu & Özen (2014) tõid oma uurimuses välja, et draamameetodeid teavad ja kasutavad pigem õpetajad, kes olid õppinud ülikoolis draamat kohustusliku õppeainena. Õpetajad, kes olid lõpetanud ülikooli enne, kui draamaõpe muutus kohustuslikuks, kasutasid õpetamisel draamameetodid vähem või ei kasutanud üldse. Kuna Eesti õpetajakoolituses ei ole draamaõpe kohustuslik õppeaine, ei saa draama tundmist ja kasutamist õpetajatelt eeldada.

Kolmanda uurimisküsimusega sooviti välja selgitada, kuidas tähtsustavad õpetajad erinevaid draamameetodeid ja kui vajalikuks nad draamameetodeid inglise keele tundides peavad? Uuritud draamategevuste osas oli õpetajate seas valdavaks arvamuseks, et tegemist on tähtsa või pigem tähtsa meetodiga (vt joonis 4-7), seega põhikooli inglise keele õpetajad peavad inglise keele tunnis draamameetodite kasutamist õppetöös vajalikuks. Tulemuste põhjal võib tõdeda, et inglise keele õpetajad hindavad konteksti täiendavat tegevuse kasutamist inglise keele õpetamisel oluliseks. Samas tuleb aga autori hinnangul tõdeda, suhteliselt palju on ka õpetajaid, kes ei oska hinnata konteksti täiendava tegevuse tähtsust. Käesoleva uurimuse autori hinnangul on äärmiselt oluline tõsta õpetajate teadlikkust konteksti täiendava tegevuse kasutamisest, sest kontekstile keskendumine on võõrkeele õppimise protsessis tähtsaks teguriks ning suurendab õpilaste julgust suhelda ja aitab tõsta motivatsiooni (Zuralski, 2003). Autori arvamusel on võõrkeele omandamisel äärmiselt tähtis õpilaste suhtlemisjulgus, sest sageli võib keeleõppijate jaoks osutuda põhiliseks probleemiks eelkõige liigne kartus võõrkeeles suhelda. Seega aitaks konteksti täiendava tegevuse kasutamine õppetöös ületada keelebarjääri ning vähendada õpilaste hirmu võõrkeeles suhtlemisel.

Tulemuste põhjal võib järeldada, et väga suur osa õpetajatest peab jutustava tegevuse kasutamist inglise keele õpetamisel oluliseks. Õpetajad, kes ei oska hinnata jutustava tegevuse tähtsust, ei ole tõenäoliselt kursis antud meetodi kasutamisega õppetöös või on nad seda väga vähesel määral kasutanud. Jun (2002) toob välja, et paljud õpetajad usuvad draama

kasutamise efektiivsusesse võõrkeelee õppimisel, kuid nad pole saanud spetsiaalset koolitust ja ei tea, kuidas kasutada meetodeid õigesti ja osavalt. Seetõttu peab uurimuse autor oluliseks õpetajate teadlikkuse tõstmist jutustava tegevuse tõhususest inglise keele õpetamisel.

Neelands & Goode (2000) arvamusel on jutustavate tegevuste kaudu osalejatel võimalus võtta riske ja hüpoteese katsetada. Autori arvamusel aitaks jutustav tegevus tunnis suurendada õpilaste esinemisjulgust, mis omakorda tõstab julgust suhelda võõrkeeles. Mida rohkem julgevad õpilased võõrkeeles suhelda, seda tõhusamalt nad keelt omandavad.

Antud töö autori arvamusel on inglise keele õpetajate teadmised poeetilistest võtetest kas suhteliselt piiratud, või ei ole õpetajad valmis mõnevõrra keerulisemaid meetodeid kasutama, sest poeetiliste võtete meetodit on nad rakendanud väga harva. Antud meetodi tähtsust ei oska hinnata suhteliselt suur osakaal õpetajatest, mis omakorda rõhutab vajadust suurendada õpetajate teadlikkust draamameetoditest. Küsitluse tulemustest nähtub, et väga tähtsaks peab antud meetodit üksnes 15% vastanutest. Autor on arvamusel, et see võib olla tingitud asjaolust, et õpetajad vajavad sellise meetodi kasutamisel põhjalikumat ettevalmistust. Neelands ja Goode (2000) on märkinud, et antud meetodite rakendamine võib osutuda mõnevõrra komplitseerituks, kuna meetod eeldab spetsiifilist kõnet ja etteantud tegutsemisviisi, mida tihti tuleb eelnevalt harjutada.

Ka peegeldavat tegevust hinnati pigem tähtsaks meetodiks inglise keele õpetamisel. Sarnaselt eelnevate poeetiliste, jutustavate ja konteksti tegevustega on ka antud meetodi tähtsustamine oluline ja õpetajate teadlikkust saaks suurendada eelkõige praktiliste koolituste kaudu.

Neljanda uurimisküsimusega uuriti, kui vajalikuks loevad põhikooli inglise keele õpetajad draamameetodite õpetamist nii tulevastele kui ka praegustele inglise keele õpetajatele? Ankeetküsitluse tulemused näitasid, et Tartumaa põhikooli inglise keele õpetajad peavad draamameetodite õpetamist nii tulevastele inglise keele õpetajatele kui ka praegustele õpetajatele vajalikuks. Autori arvamusel suhtuvad õpetajad draamameetodite kasutamisesse positiivselt ning hindavad meetodite kasutamise efektiivsust. Samal seisukohal on ka Tiits (2013), kelle uurimuse tulemused rõhutavad draamameetodite kasutamise produktiivsust põhikooli I astmes ja lasteaias.

Autor arvab, et draama kaudu õpetamise jaoks jääb õpetajate arvamusel puudu vastavatest teadmistest ja koolitustest, mida kinnitab ka Tiits (2013) uurimus. Ankeedi

tulemused näitavad, et suurel osal õpetajatel on huvi olemas draamameetodite õppe vastu. Autori hinnangul on see positiivne nähtus, sest sellisel viisil on võimalik soodustada draamaõppe meetodite laiemat levikut ning muuta keeleõppe protsess efektiivsemaks. Töö autor on seisukohal, et draamapedagoogika osatähtsuse suurendamisele haridussüsteemis tuleks suuremat tähelepanu pöörata, samuti tuleks õpetajate koolituskavasse lisada draamapedagoogikaalased koolitused. Tiits (2013) uurimuses on draamaõpetus Eesti haridussüsteemis seni juhuslikku kasutamist leidnud, ent autori arvamusel aitaks koolituste lisamine õpetajakoolitusesse tõsta õpetajate teadlikkust draamapedagoogika meetodite kasutamisest õppetöös. Käesoleva töö autor on seisukohal, et draamapedagoogika laialdasem levik aitaks tõsta hariduse kvaliteeti keeleõppes ja üldiselt, suurendada õpilaste motivatsiooni ja soodustada õpilaste mitmekülgsemat arendamist. Autori arvamusel on hariduse kvaliteedi tõstmine haridussüsteemis olulisel kohal. Draama olulisust hariduses on rõhutanud ka Nielsen (2010), kelle sõnul võib draamat vaadelda kui kvaliteetõpet, kuna selle eesmärgiks on arendada inimese terviklikkust. Käesoleva töö autor on sarnasel seisukohal, mistõttu peab oluliseks, et draamapedagoogika levimisele tuleb käesoleval ajal rohkem tähelepanu pöörata, et pakkuda igale õpilasele tema arengutasemest ja vajadustest lähtuvat õpet.

Töös esines ka piiranguid. Esimeseks piiranguks on valimi suurus, mis jäi väikeseks suuremate üldistuste tegemiseks. Üheks põhjuseks, miks saadi vastuseid tagasi vähem, võib olla see, et kevaditi palutakse õpetajatel paljudes uurimustes osaleda ning õpetajad ei jõua kõigile pöördujatele vastu tulla. Teiseks piiranguks on autori valik, mis piirdus Tartumaa koolidega ja lülitas liiga vähe koole valimisse. Kolmandaks piiranguks on autori koostatud küsimustik, millele jäi pilootküsimustik tegemata ning ankeedi reliaablus mõõtmata. Antud töös esitatud tulemused ei pruugi olla nii tõesed, kui teiste kontrollitud ja katsetatud ankeetide tulemused. Selle uurimuse laiendamiseks ja parendamiseks tuleks valimit suurendada ja küsitlust täiendada ning eelnevalt selle reliaablust kontrollida.

Uurimustulemustest nähtus, et Tartumaa inglise keele õpetajatel on draamameetodite vastu huvi olemas ning nad hindavad erinevate meetodite kasutamist vajalikuks ja kasulikuks. Samuti on õpetajad täiendkoolituse suhtes positiivselt meelestatud, mis on hea eeldus alustamaks draamapedagoogika laialdasema kasutamisega Eesti haridussüsteemis.

TÄNUSÕNAD

Täna tänan kõiki inimesi, kes olid mulle toeks selle töö valmimisel. Täna tänan kõiki õpetajaid, kes aitasid kaasa küsimustiku täitmisega.

AUTORSUSE KINNITUS:

Kinnitan, et olen koostanud ise käesoleva lõputöö ning toonud korrektselt välja teiste autorite ja toetajate panuse. Töö on koostatud lähtudes Tartu Ülikooli haridusteaduste instituudi lõputöö nõuetest ning on kooskõlas heade akadeemiliste tavadega.

KASUTATUD KIRJANDUS

Abdulsalam, I., Abdulkareem, Z., Ayoola, A. (2014). Strategies for improving the imaginative and creative competence of students in secondary schools. *British Journal of Education*, 2, 12. Külastatud aadressil: <http://www.eajournals.org/journals/british-journal-of-education-bje/vol-2issue-3july-2014/strategies-improving-imaginative-creative-competence-students-secondary-schools/>.

Bozon, A. (2011). *100 Great EFL Games*. USA: Crazy Chopsticks Publications.

Chalmers, D. (2013). *Teaching Grammar, Punctuation and Spelling Through Drama*. Edlesborough: Brilliant Publications.

Clipson-Boyles, S. (2012). *Teaching Primary English Through Drama*. London and New York: Routledge Taylor & Francis Group.

Cowley, S. (2007). *Getting the buggers into the drama: a practical guide to teaching drama*. London and New York: Continuum International Publishing Group.

Daier, I.A.S. (2015). The influence of drama and its repercussions on the vulnerable community. *Global Journal of Arts, Humanities and Social Sciences*, 3, 1. Külastatud aadressil: <http://www.eajournals.org/journals/global-journal-of-arts-humanities-and-social-sciences-gjahss/vol-3issue12december-2015/the-influence-of-drama-and-its-repercussions-on-the-vulnerable-community/>.

Dodson, S.L. (2000). FAQs: Learning Languages through Drama. *Texas Papers in Foreign Language Education*, 5, 1, 129-141.

Drama Techniques: image-theatre. (s.a.). Külastatud aadressil <http://dramaresource.com/drama-strategies/image-theatre/>.

Drama Techniques: soundscape. (s.a.). Külastatud aadressil <http://dramaresource.com/drama-strategies/soundscape/>.

Erion, P. (1997). *Drama in the classroom*. Fort Bragg, California: Lost Coast Press.

Fleming, M. (2011). *Starting Drama Teaching*. (3. trükk). Kent: Greengate Publishing.

- Gill, C. (2013). Enhancing the English-Language Oral Skills of International Students through Drama. *English Language Teaching*, 6, 30. Külastatud aadressil: <http://www.ccsenet.org/journal/index.php/elt/article/view/25560/15811>.
- Gorjian, B., Moosavinia, S. R., Jabripour, A. (2010). Dramatic Performance in Teaching Drama in EFL Contexts. *The Electronic Journal for English as a Second Language*, 13, 4. Külastatud aadressil: <http://www.tesl-ej.org/wordpress/issues/volume13/ej52/ej52a4/>.
- Hess, B.B., Markson, E.W., Stein, P.J. (2000). *Sotsioloogia*. Tallinn: Külim.
- Hein, I. (2003). *Draamaõpetuse spetsiifilised võimalused õpilase isiksuse arendamiseks. Draamaõpetuse ainekava ja töökava X klassile*. Kutsemagistritöö. Tartu: Tartu Ülikool.
- Hein, I. (2014). *Draamaraamat*. Tallinn: Maurus.
- Ilves, R. (2010). *Draamaõpetuse elemendid kirjandustunnis*. Tartu: TÜ kirjastus.
- Jun, L. (2002). Process Drama in Second- and Foreign-Language Classrooms. *European Medi@Culture-Online*, 17. Külastatud aadressil: <https://tesoldrama.files.wordpress.com/2010/12/2-processdrama-liu.pdf>.
- Kaeramaa, T. (2012). *Draamaõppe mõju Eesti gümnaasiumiõpilastele nende endi hinnangul*. Lõputöö. Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia.
- Metinnam, ., Keleolu, S., Özen, Z. (2014). Teachers' Views on Using Creative Drama as a Method in Social Studies Education. *Journal of Education and Future*, 6, 55. Külastatud aadressil: http://www.academia.edu/9289602/Teachers_Views_on_Using_Creative_Drama_as_a_Method_in_Social_Studies_Education.
- Neelands, J., & Goode, T. (2000). *Structuring Drama Work: a handbook of available forms in theatre and drama*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Nielsen, K. (2010). *Õppimine ja õpetamine draamaprotsessis*. Tartu: TÜ kirjastus.
- Nielsen, K., Hein, I., Owens, A. (2012). *Draama võimalused väärtuskasvatuseks*. Tartu: Tartu Ülikooli eetikakeskus.
- Owens, A., & Barber, K. (2014). *Draamakompass*. Tartu: TÜ Kirjastus.
- Paikuse huvikooli õppekava. (s.a). (2007). Külastatud aadressil: http://paikusehuvikool.eu/doc/PaikuseHuvikool_oppekava_ainekava.pdf.

Porgand, P. (2011) *Draamapedagoogika meetodite kasutamine inglise keele kui võõrkeele õpetamisel 5. klassis*. Bakalaureusetöö. Tartu. Tartu Ülikool.

Põhikooli riiklik õppekava. (2011). Külastatud aadressil:

<https://www.riigiteataja.ee/akt/114012011001>.

Põdra, P. (2010). *Draamapedagoogika rakendusvõimalused põhikooliastmes*.

Bakalaureusetöö. Tartu: Tartu Ülikool.

Reed, J., & Seong, M-H. (2013). Suggestions for an Effective Drama-based EFL Course at a Korean University. *Pan-Pacific Association of Applied Linguistics*, 17(2), 94-96.

Rieg, S.A., & Paquette, K.R. (2009). Using Drama and Movement to Enhance English Language Learner`s Literacy Development. *Journal of Instructional Psychology*, 36(2), 148-154.

Semil, M., & Wysinska, E. (1996). *Tänapäeva teatri leksikon*. Tallinn: Meedia- ja kirjastuskompanii SE&JS.

Tiits, V. (2013). *Tänapäevase lastekirjanduse integreerimine lasteaia õppe- ja kasvatustegevusse läbi lavastusmängu*. Loov-praktiline lõputöö. Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia.

Zuralski, A. (2003). *Drama and early foreign language teaching*. Seminar Paper. Norderstedt Germany: GRIN Verlag.

Zyoud, M. (2010). *Using Drama Activities and Techniques to Foster Teaching English as a Foreign Language: a Theoretical Perspective*. Al Quds Open University. Külastatud aadressil:

<http://www.qou.edu/english/conferences/firstNationalConference/pdfFiles/muntherZyoud.pdf>.

Lisa 1. Ankeet

Hea õpetaja!

Olen Tartu Ülikooli Sotsiaal- ja haridusteaduskonna lõpetaja Kadri Põder. Palun Sinu abi oma bakalaureusetöö jaoks vajalike andmete kogumisel. Töö pealkiri on: šTartumaa õpetajate arvamused draamameetodite kohta põhikooli inglise keele kui võõrkeele tunnisõ. Ankeet on anonüümne ja sellele vastamine lihtne ning ei võta palju aega. Palun vastake ankeedile üksinda, st. kellegagi konsulteerimata. Soovi korral olen lahkesti nõus peale töö valmimist selle tulemusi tutvustama.

Märkige sobiv vastus ristikesega vastvasse lahtrisse.

1. Vastaja sugu.

- ☐ N
- ☐ M

2. Vastaja staaž inglise keele õpetajana.

- ☐ kuni 5 aastat
- ☐ 6-10 aastat
- ☐ 11-15 aastat
- ☐ 16-20 aastat
- ☐ üle 21 aasta

3. Vastaja vanus.

- ☐ kuni 25 aastat
- ☐ 26-35 aastat
- ☐ 36-45 aastat
- ☐ 46-55 aastat
- ☐ üle 56 aasta

4. Kas teile on tuttav draamapedagoogika mõiste?

- ☐ täiesti tuttav
- ☐ tuttav
- ☐ ei oska öelda
- ☐ vähesel määral tean
- ☐ absoluutselt uus asi

5. Milliseid järgnevatest draamapedagoogika võtetest olete kasutanud? Märkige sobiv variant ristikesega vastavasse lahtrisse.

Draamapedagoogika võte	Olen kasutanud	Ei ole kasutanud
Miim ja pantomiim		
Loo jutustamine draamaelementidega		
Kollektiivne loo jutustamine		
Rollimängud		
Aegluubis liikumine		
Tantsuline liikumine		
Inimskulptuur		
Mäng maskidega		
Refleksioon		
Helimaastikud		
Rituaal		
Intervjuu, telefonivestlus, telesaade		
Kuum tool		
Kirjutamine rollis		
Ekspendirüü		
Kirgede vikerkaar		
Kollektiivne loo joonistamine		
<i>Happening</i>		
Suuline ja kirjalik eneserefleksioon		
Suulise tagasiside andmine partnerile või grupile		
Suuline etenduse analüüs		
Kirjalik teatriarvustus		
Draamateksti interpreteerimine		

6. Kui sageli olete kasutanud oma töös draamameetodeid? Märkige sobiv variant ristikesega vastvasse lahtrisse.

- ☐ kasutan pidevalt
- ☐ olen vahel kasutanud
- ☐ ei oska öelda
- ☐ pigem ei ole kasutanud
- ☐ ei ole kunagi kasutanud

7. Kuidas hindate järgnevate draamameetodite tähtsust? Märkige sobiv variant ristikesega vastvasse lahtrisse.

Tegevus	Väga tähtis	Pigem tähtis	Ei oska öelda	Pigem tähtsusetu	Täiesti tähtsusetu
Konteksti täiendav tegevus (st infot lisavad tegevused)					
Jutustav tegevus (st tegevused, mis rõhutavad tegevuse loogilist järgnevust)					
Poeetiline tegevus (st tegevused, mis rõhutavad või loovad sümboolsust keele ja flectide abil)					
Peegeldav tegevus (st tegevused, mis rõhutavad varjatud mõtteid või aitavad näha draamat uues kontekstis)					

Neelandsi ja Goode'i (2000) meetodite klassifikatsioon

8. Kas peate vajalikuks draamameetodite kasutamist oma töös? Märkige sobiv variant ristikesega vastvasse lahtrisse.

- ☐ pean kindlasti vajalikuks
- ☐ pean pigem vajalikuks
- ☐ ei oska öelda
- ☐ pigem ei pea vajalikuks
- ☐ ei pea üldse vajalikuks

9. Kas tulevastele inglise keele õpetajatele tuleks kõrgkoolis õpetada draamameetodite kasutamist õppetöös? Märkige sobiv variant ristikesega vastvasse lahtrisse.

- ☐ kindlasti tuleks
- ☐ pigem tuleks
- ☐ ei oska öelda
- ☐ pigem ei tuleks
- ☐ kindlasti ei tuleks

10. Kas töötavatele inglise keele õpetajatele oleks vajalik täiendkoolituse kaudu õpetada draamameetodite kasutamist õppetöös? Märkige sobiv variant ristikesega vastvasse lahtrisse.

- ☐ kindlasti tuleks
- ☐ pigem tuleks
- ☐ ei oska öelda
- ☐ pigem ei tuleks
- ☐ kindlasti ei tuleks

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Kadri Pöder, (sünnikuupäev: 23.detsember 1985)

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose

šTartumaa õpetajate arvamused draamameetodite kohta põhikooli inglise keele kui võõrkeele tunnisõ

mille juhendajad on Tiia Krass (magister) ja Ivika Hein (magister)

- 1.1. reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;
- 1.2. üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.
2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Tartus, 17. mai 2016